

СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС

1998
№ 1

Всеукраїнський історико-краєзнавчий просвітницький журнал

З М І С Т

СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ

С. Павленко. Перша спроба Івана Мазепи порвати з Москвою..... 3

ЮВІЛЕЇ

В. Терлецький. Сторінки життєпису Костянтина Ушинського. (До 175-річчя від дня народження)..... 32
С. Воїнов. Дещо нове до біографії К. Д. Ушинського 46

ЦЕРКОВНА СТАРОВИНА

А. Барловська. Духівниці як культурно-історичні пам'ятки XVII—XVIII ст. 54
Т. Латуха. Фрески Успенського собору в Чернігові..... 60

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ

Г. Горіла, Н. Сотніченко, В. Краснопольська. Ряшки, Рибці..... 70

СІВЕРЯНСЬКІ ЛЕГЕНДИ

О. Лепьошкіна, О. Лепьошкін. Царівна Софія. Святоозеро. Зцілення отамана. Старець Серапіон..... 73

РОЗВІДКИ

О. Воронко. Населення Чернігівської округи..... 73

З АРХІВНИХ ДЖЕРЕЛ

І. Ситий. Гетьманські універсали в колекції Чернігівського історичного музею ім. В. В. Тарновського. Публікація перша..... 83

З документації гетьмана І. Мазепи (Підготовка до друку, передмова Ю. Миценка)..... 91

КРАЄЗНАВЧА МОЗАЇКА

В. Куриленко. Сіверяни. Округа міст Радичева і Новгород-Сіверського..... 104

М. Вороненко. На Сумщині вшанували пам'ять про князя Ігоря..... 107

Л. Шара. Радянізація Західної України з 1939—41 рр.: Чернігівський обком КП(б)У діє..... 107

В. Симоненко, С. Марценюк. Під шаленим натиском... 110

НА ДОПОМОГУ ВЧИТЕЛЮ

М. Рудик. Ніхто не просив пощади..... 113

ЕКОНОМІКА

Л. Коваленко. Бюджетна політика у перехідній економіці..... 124

В. Власенко. Конотопський союз кредитних та ощадно-позичкових товариств: перші кроки..... 127

О. Железняк. Економічна освіта — як шлях до міжнародного співробітництва..... 132

О. Левченко. Проблеми переходу банківської системи України на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку..... 134

ПРИДЕСНЯНСЬКА КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

В. Кирієвський. Перша спроба життєпису І. С. Абрамова..... 138

В. Золотар. Ліричний щоденник поетеси..... 139

О. Сунко. На повний голос..... 140

ФІЛОСОФСЬКА СКАРБНИЦЯ

О. Трунов, В. Шевченко. Невідоме джерело із історії філософської думки України першої половини XVIII ст..... 143

З ІСТОРІОГРАФІЧНОЇ СПАДЩИНИ

Д. Дорошенко. Тихий закуток. Гетьманський монастир. (Підготовка до друку і передмова О. Коваленка)..... 152

Про авторів..... 162

Головний редактор
Сергій Павленко

Заступник головного редактора
Олександр Коваленко

Відповідальний секретар
Алла Сокол

РЕДКОЛЕГІЯ

Олександр Астаф'єв
Геннадій Боряк
В'ячеслав Горбик
Лариса Коваленко
Олександр Коваленко
Юлій Коцюбинський
Сергій Леп'явко
Юрій Мицик
Олександр Моця
Сергій Павленко
Анатолій Погрібний
Сергій Пономаренко
Станіслав Реп'ях
Володимир Савченко
Олександр Степанов
Людмила Студьонова
Борис Суховірський
Петро Тронько
Василь Чепурний
Володимир Шевченко
Олександр Явоненко

Редактор випуску
Олена Ткаченко

Видавці — Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка та Чернігівський держінститут економіки і управління.

Засновник — чернігівське обласне об'єднання «Просвіта»

Ресстраційне свідоцтво
КВ № 1025
від 26 жовтня 1994.

Індекс 74325

Адреса редакції:
250000, м. Чернігів,
вул. Воровського, 10.
Телефон для довідок
95-74-18.

ПАВЛО ОХРІМЕНКО

На 78 році життя після тривалої хвороби перестало битися серце відомого українського письменника, літературознавця і критика, члена редколегії журналу «Сіверянський літопис» Павла Павловича Охріменка.

П. П. Охріменко народився 16 липня 1919 року в с. Солонича Лубенського району Полтавської області. Після закінчення середньої школи вступив (1937 р.) на філологічний факультет Київського університету, який закінчив 1944 р. Тривалий час працював у Гомельському педінституті та університеті; з 1972 р. до останніх днів завідував кафедрою зарубіжної літератури Сумського педінституту. Учасник війни. Нагороджений медалями. Кандидатську дисертацію захистив 1950 року, а в 1958 — докторську. Професор. На початку 1990 року йому було присвоєно звання заслуженого працівника освіти України, в 1993-му — обрано академіком Академії наук вищої школи України.

Сфера діяльності Павла Охріменка була надзвичайно широкою і різноманітною. Ним опубліковано в різних часописах понад 2 тисячі наукових статей, рецензій, розвідок. Він автор 54 книг, брошур, монографій, посібників, методичних рекомендацій з питань літератури, фольклористики, етнографії, історії писемності. Вагомий внесок зробив по вивченню і дослідженню шедевра світової літератури «Слова о полку Ігоревім». Був організатором багатьох наукових конференцій, присвячених цьому твору.

Свої унікальні знання, багатий життєвий досвід талановитий педагог і вчений передавав молоді. Він підготував 15 кандидатів і 3 докторів наук. Понад десять років керував обласною літературною студією «Зажинок», з якої вийшло кілька професійних письменників.

Світла пам'ять про Павла Павловича Охріменка — надзвичайно скромну, працьовиту, інтелігентну, мудру і чесну людину назавжди залишиться в серцях колег по перу, студентів, викладачів, усіх, хто мав щастя знати і спілкуватись з ним.

«СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС»

Журнал.

Коректори: Н. Бажанова, М. Макановицька, С. Стебловська,
О. Цибульська.

Здано до набору 8.01.98 р. Підписано до друку 30.03.98 р. Формат
70x108^{1/16}. Папір газетний. Гарнітура літературна. Друк високий. Ум. друк.
арк. 14,35. Обл.вид. арк. 15,3. Тираж 800 прим. Зам. 2040.

Віддруковано на поліграфічній базі редакційно-видавничого комплексу
«Деснянська правда».